

2023-jil yanvar-oktyabr ayları ushın
dáslepki maǵlıwmat

Qaraqalpaqstan Respublikası Sırtqı
ekonomikalıq baylanıs hám sawda
statistikası bólimi

Sırtqı ekonomikalıq baylanıs hám
sawda statistikası bólimi:

(61) 222-67-45

Sırtqı sawda aylanısı

Mámleketimizde alıp barılıp atırğan ekonomikalıq háreketler sırt el mámleketleri menen sawda baylanıslarınıń tez pát penen ósiwine xızmet qılıp atır. Tiykarınan, mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw boyınsha qabıl etilgen nızamları jergilikli kompaniyalarǵa sırtqı bazarlarda kóbirek tájriybe arttırıwına imkánıyat jaratıp beredi. Nátiyjede olar jáhan sawdasında báseki ústinlikke iye boladı.

Respublikada bul barısında sońǵı jıllarda ámelge asırılıp atırğan eksporttı qollap quwatlaw, importtı optimallastırıp hám ulıwma alǵanda sırtqı sawda teń salmaqlılıǵın támiyinlew maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde, **2023-jil** yanvar-oktyabr ayında respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) **421,8 mln. AQSH** dollarǵa jetti hám **2022-jil**diń yanvar-oktyabr aylarına salıstırǵanda **86,8 %** ti quradı.

SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ

(yanvar-oktyabr, mln. AQSH dollari)

Sırtqı sawda aylanısı

2023-j.: **421,8** **86,8 %**

(2022-j.: **486,0**)

Saldo

2023-j.: **81,7** (2022-j.: **93,3**)

Eksport

2023-j.: **251,7** **86,9 %**

(2022-j.: **289,7**)

Tovarlar: 250,9

Xızmetler: 0,8

Import

2023-j.: **170,0** **86,6 %**

(2022-j.: **196,4**)

Tovarlar: 155,2

Xızmetler: 14,8

Sırtqı sawda aylanbası – belgili dáwir ushın mámleket eksporti hám importı qunınıń muǵdarı esaplanadı. Tovarlardıń sırtqı sawda statistikası Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵına alıp kiriw (import) yáki Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵınan alıp shıǵıw (eksport) nátiyjesinde mámleket material resursları zapaslarına qosılatuǵın yáki olardan ayırıp taslanatuǵın tovarlar esabın sırtqı sawda ulıwmalıq esap sisteması tiykarında júritiledi.

SSAda eksport kólemi **251,7** mln. AQSH dollarına (**86,9** % ti) hám import kólemi **170,0** mln. AQSH dollarına (**86,6** % ǵa) jetti. Esabat dáwirinde **81,7** mln. AQSH dollari qunında minus sırtqı sawda balansı jazıp alındı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ Eń JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǵAN MÁMLEKETLER
(2023-jil yanvar-oktyabr, mln. AQSH dollari)

<p>Túrkiya</p> <p>SSA – 84,6</p> <p>Eksport: 81,7 Import: 2,9</p> <p> 20,1%</p>	<p>QXR</p> <p>SSA – 86,5</p> <p>Eksport: 49,6 Import: 36,9</p> <p> 20,5%</p>	<p>Rossiya</p> <p>SSA – 75,8</p> <p>Eksport: 43,3 Import: 32,5</p> <p> 18,0%</p>	<p>Latviya</p> <p>SSA – 25,5</p> <p>Eksport: 29,3 Import: 0,2</p> <p> 7,0%</p>	<p>Qazaqstan</p> <p>SSA – 51,2</p> <p>Eksport: 22,6 Import: 28,6</p> <p> 12,1%</p>
<p>Awǵanstan</p> <p>SSA – 1,6</p> <p>Eksport: 1,6 Import: 0,0</p> <p> 0,4%</p>	<p>Estoniya</p> <p>SSA – 7,6</p> <p>Eksport: 6,0 Import: 1,6</p> <p> 1,8%</p>	<p>Táikstan</p> <p>SSA – 2,4</p> <p>Eksport: 2,4 Import: 0,0</p> <p> 0,6%</p>	<p>Pákistan</p> <p>SSA – 1,7</p> <p>Eksport: 1,7 Import: 0,0</p> <p> 0,4%</p>	<p>Fransiya</p> <p>SSA – 2,6</p> <p>Eksport: 1,6 Import: 2,0</p> <p> 0,6%</p>

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI IRI SHERIK MAMLEKETLER MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI DINAMIKASI

(yanvar-oktyabr, mln. AQSH dollari)

Mámleketler	2021-j.	2022-j.	2023-j.
Túrkiya	85,5	90,5	84,6
 <i>Eksport</i>	73,3	83,8	81,7
<i>Import</i>	12,2	6,7	2,9
QXR	122,4	142,4	86,5
 <i>Eksport</i>	90,8	74,7	49,6
<i>Import</i>	31,6	67,7	36,9
Rossiya Federaciyasi	96	88,4	75,8
 <i>Eksport</i>	61,8	42,8	43,3
<i>Import</i>	34,2	45,6	32,5
Latviya	26,3	32,9	29,5
 <i>Eksport</i>	23,6	32	29,3
<i>Import</i>	2,7	0,9	0,2
Qazaqstan	49,9	45,9	51,2
 <i>Eksport</i>	31,8	28,8	22,6
<i>Import</i>	18,1	17,1	28,6
Estoniya	0,7	1,9	7,2
 <i>Eksport</i>	0,5	0	6
<i>Import</i>	0,2	1,9	1,6
Tájikistan	2,4	2,3	2,4
 <i>Eksport</i>	2,4	2,3	2,4
<i>Import</i>	-	0	-
Gruziya	1,2	2,7	2,1
 <i>Eksport</i>	1,2	2,7	2,1
<i>Import</i>	-	0	0
Pákistan	1,6	0,4	1,7
 <i>Eksport</i>	1,4	0,2	1,7
<i>Import</i>	0,2	0,2	-
Awgánstan	3,8	3,8	1,6
 <i>Eksport</i>	3,8	3,8	1,6
<i>Import</i>	-	-	0

Mámleketler		2021-j.	2022-j.	2023-j.
	Fransiya	2,6	1,8	3,6
	<i>Eksport</i>	1,7	1,4	1,6
	<i>Import</i>	0,9	0,4	2,0
	Iran	5,9	1,5	1,6
	<i>Eksport</i>	2,4	0,6	0,9
	<i>Import</i>	3,5	0,9	0,7
	Koreya Respublikasi	25,7	24	19,6
	<i>Eksport</i>	4,7	1,5	0,9
	<i>Import</i>	21,0	22,5	18,7
	Niderlandiya	5,6	0,8	1,3
	<i>Eksport</i>	0,2	-	0,7
	<i>Import</i>	5,4	0,8	0,6
	Polsha	1,0	1,1	1,2
	<i>Eksport</i>	0,1	0,1	0,7
	<i>Import</i>	0,9	1	0,5
	Germaniya	8,6	1,4	3,7
	<i>Eksport</i>	0,6	0,4	0,6
	<i>Import</i>	8,0	1	3,1
	Türkmenstan	3,6	2,1	1,6
	<i>Eksport</i>	0,8	1,1	0,5
	<i>Import</i>	2,8	1	1,1
	Litva	4,0	4,4	1,9
	<i>Eksport</i>	2,2	1,5	0,5
	<i>Import</i>	1,8	2,9	1,4
	Tayland	0,2	0,1	0,4
	<i>Eksport</i>	0,2	0,1	0,4
	<i>Import</i>	-	-	-
	Portugaliya	0,1	0,7	0,3
	<i>Eksport</i>	0,1	0,7	0,3
	<i>Import</i>	-	-	0,0

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI AYMAQLAR KESIMINDE SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (2023- jil yanvar-oktyabr)*

	Mln AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	úlesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	421,8	86,8	100,0
Nókis q.	242,4	82,3	57,5
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	12,8	167,2	3,0
Beruniy	9,1	55,5	2,2
Bozataw	1,9	166,0	0,5
Qaraózek	7,5	18,7	1,8
Kegeyli	7,0	99,6	1,7
Qońırat	13,5	166,6	3,2
Qanlıkól	14,0	110,7	3,3
Moynaq	22,1	81,1	5,2
Nókis	6,7	177,5	1,6
Taqiyatas	15,5	92,1	3,7
Taxtakópir	0,8	45,2	0,2
Tórtkúl	29,9	116,6	7,1
Xojeli	11,9	220,4	2,8
Shımbay	11,8	148,2	2,8
Shomanay	3,7	332,6	0,9
Ellikqala	11,0	125,2	2,6

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

Eń az kólem,
mln. AQSH dollari

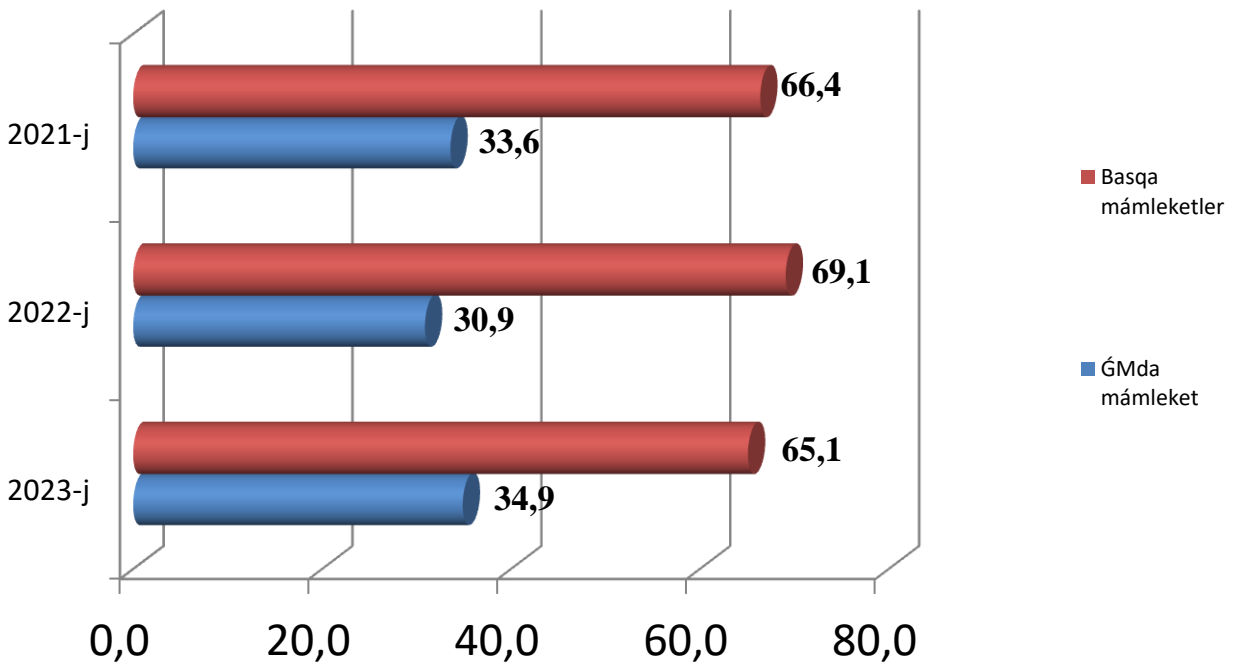
Respublika sırtqı sawda aylanısı quramındaǵı eń joqarǵı úlesin Nókis qalası **57,5 %** úlesi menen **242,4** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin ese Taxtakópir rayonında **0,2 %** úles penen **0,8** mln. AQSH dollardı quradı.

* Tábiyiy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sol qatarında, arnawlı eksport boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar , Qaraqalpaqstan Respublikası qala hám rayonlar boyınsha bólistirilmegen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA GMDA MAMLEKETLERI HAM BASQA MAMLEKETLERDIŇ KOLEMLERI DINAMIKASI

(yanvar-oktyabr, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

2023-jıldıń yanvar-oktyabr aylarında, sirtqı sawda aylanısında GMDa mámleketleriniń úlesi 34,8 % ti qurap, 2022-jılǵa salıstırǵanda sirtqı sawda aylanısındaǵı úlesi 98,2 % ti quradı.

Qaraqalpaqstannıń basqa sirt el mámleketleriniń SSA sı 2023-jıldıń yanvar-oktyabr aylarında 2022-jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 81,7 % ke hám jámi SSA daǵı úlesi 65,1 % ti quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısı 2023-jıl yanvar-oktyabr kórsetkishlerine tiykar, **147,3** mln. AQSH dolların quradı. Sonday-aq eksport **69,8** mln. AQSH dollarğa jetken bolsa, import **77,5** mln. AQSH dolların quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ ĞMDA MÁMLEKETLERI HÁM SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍ (2023- jil yanvar-oktyabr mln. AQSH dollari)

Rossiya

TSA – 75,8
Eksport – 43,3
Import – 32,5

Qazaqstan

TSA – 51,2
Eksport – 22,6
Import – 28,6

Qırız Respublikası

TSA – 4,7
Eksport – 0,2
Import – 4,5

Belarus

TSA – 10,9
Eksport – 0,1
Import – 10,8

Tájikstan

TSA – 2,4
Eksport – 2,4
Import – 0,0

Ukraina

TSA – 0,4
Eksport – 0,3
Import – 0,1

Türkmenstan

TSA – 1,7
Eksport – 0,5
Import – 1,1

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısınıń eń joqarǵı kólemi Rossiya Federaciyası **75,8 mln**, Qazaqstan **51,2 mln** hamda Belarus **10,9 mln** mámleketlerine tuwra keldi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ EKSPORTI

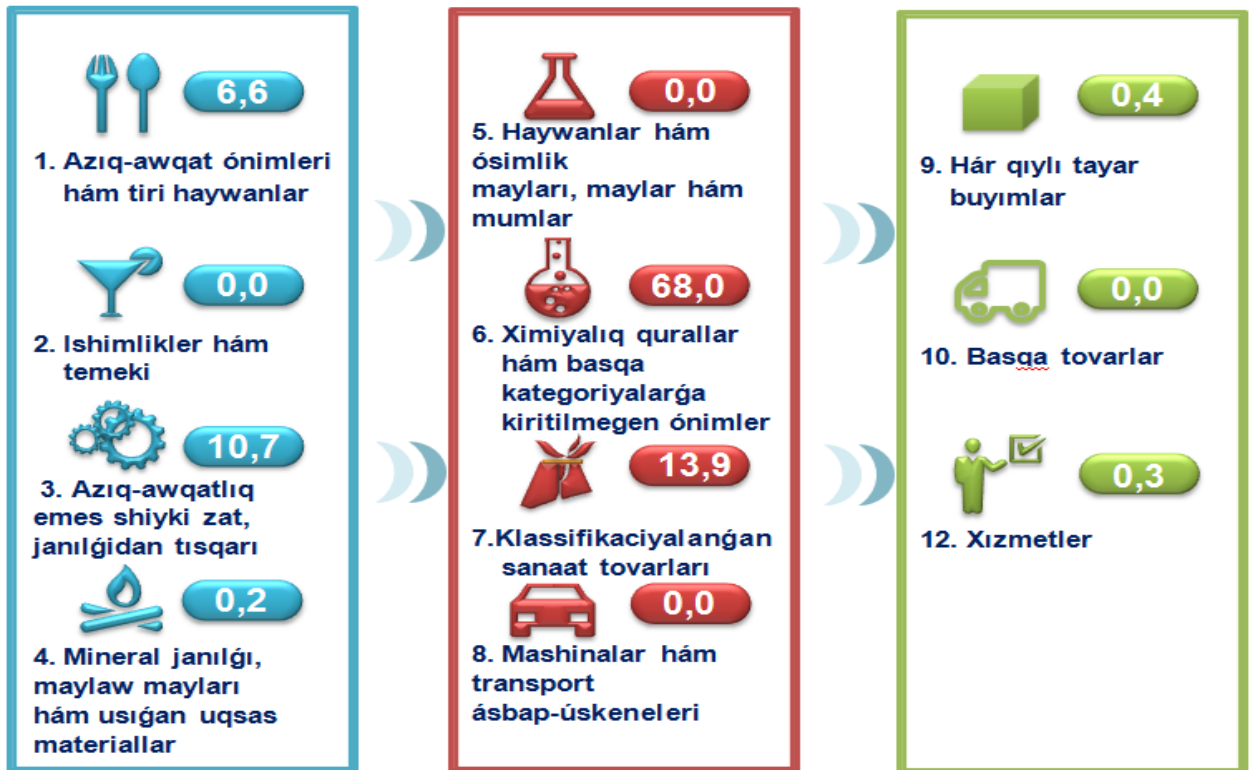

Xalıq aralıq ekonomikalıq baylanıslardıń rawajlanıwı eksporttıń turaqlı ósiwine járdem beredi hám bul óz nábwetinde belgili nátiyjelerge erisiw ushın imkaniyat jaratadı. Mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw, eksporttı mámleket tárepinen qollap- quwatlaw, eksportqa tán ónimler nomenklaturasın keńeytiw maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde eksportyorlar tárepinen **251,7** mln. AQSH dolları (*namonetar altınnan tısqarı*) qunındaǵı (*2022-jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 86,9 % ti quradı*) tovar hám xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

XSST* BOYINSHA EKSPORTINIŃ QURAMI

(2023-jıl yanvar-oktyabr úlesi % te)

Qaraqalpaqstan Respublikasında tovarlar sırtqı sawdası statistikalıq kórsetkishlerin júzege keltiriwde, Sırtqı ekonomikalıq háreket tovar nomenklaturası (**keyingi orınlarda TIF TN**) menen birgelikte, Birlesken Milletler shólkeminiń Xalıq aralıq standartlasırılǵan sawda (**keyingi orınlarda – XSST**) isletiledii. Bul óz nábwetinde analiz qılıw maqsetlerinde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 dana úlken bólimlerge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı **XSST** boyınsha kodlastırıw, **TIF TN** hám **XSST** ortasında ótiw giltleri járdeminde ámelge asırıladi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (yanvar-oktyabr, jillar kesiminde)

XSST qurami	Mln. AQSH dollari		Ósim páti, % te		Uliwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jámi eksport	289,7	251,7	88,0	86,9	100,0	100,0
<i>sonnan:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	16,2	16,5	99,0	102,0	5,6	6,6
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	24,0	26,8	52,1	111,9	8,3	10,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,0	0,5	0,0		0,0	0,2
Haywanlar hám ósimlik mayları, maylar hám mumlar	-	-	-	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	215,9	171,2	97,2	79,3	74,5	68,0
Sanaat tovarları	29,3	34,9	72,1	119,2	10,1	13,9
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	0,0	0,0	40,5	20,4	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	1,1	0,9	292,2	80,4	0,4	0,4
Xızmetler	3,1	0,9	141,8	27,5	1,1	0,3

Eksport quramında tovarlar úlesi **99,2 %** ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (**68,0 %**), sanaat tovarları (**13,9 %**) hám azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı (**10,7 %**), Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (**6,6 %**) úlesine tuwra kelmekte.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSST BÓLIMI BOYINSHA AYIRIM ÓNIMLER EKSPORTINIŃ QURAMI (2023-jil yanvar-oktyabr)

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	14 176,9	114,8
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	2 011,4	56,4
Qumsheker, qumshekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	12,0	32,3
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	197,2	100,5
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	83,3	78,4
Zamariq hám aǵash	21 512,3	100,4
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	2 049,9	124,4
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	874,6	109,9
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	477,5	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaqi frakciyalanǵan)		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	481,7	179,9
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	170 424,0	79,3
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; hájjetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	109,2	86,7
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	172,4	23,6

XSSK bólimi ati	Mln. AQSH dollari	2022-jil di n sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarlari		
Probka hám terekten tayarlangan buyımlar (mebelden tısqari)	3 209,8	142,0 b
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	31 021,1	113,6
Shoyın hám polat	-	-
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	662,3	38,6
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneri		
Sanaat ushin arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler		
Arnawlı bo'limler ushin arnawlı mólsherlangen mashinalar	4,8	38,4
Hár qıylı tayar buyımlar		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	823,2	91,6
Hár qıylı tayar buyımlar	42,9	59,6
Ayaq kiyim	1,0	333,3
Basqa túrdegi arnawlı, ilimiy baqlaw ásbabları hám apparaturalar	51,0	30,8

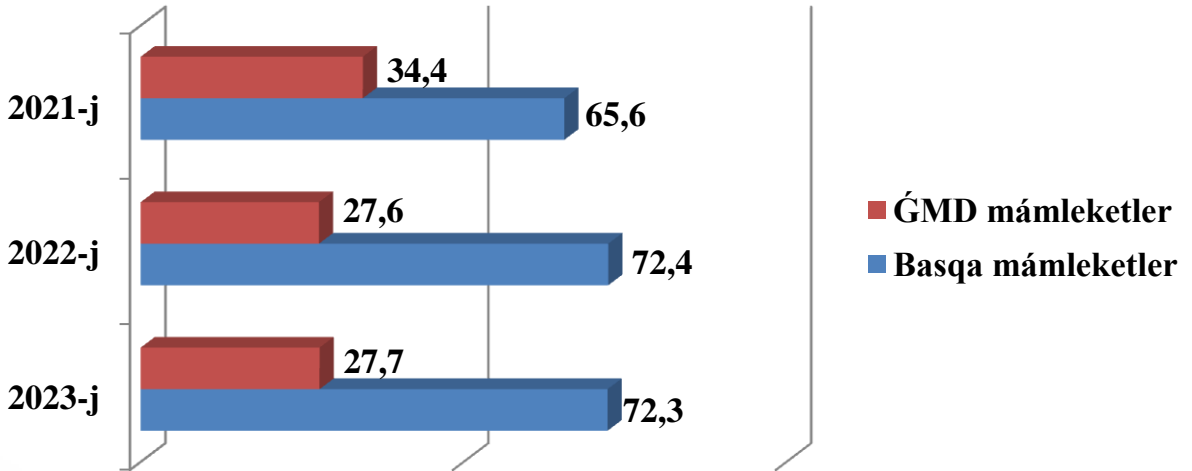
Qaraqalpaqstanıń sırtqı sawda statistikasına sherik mámleketlerge tómendegiler kiredi: alıp kiriwde - tovarlar keliip shıqqan mámleket , eger kelip shıqqan mámleket anıq emes bolsa, shıǵıp ketken jibergen mámleket. Alıp shıǵıwda-tovarlar jiberiletuǵın mámleket esaplanadı.

2023-jıldıń yanvar-oktyabr ayları ĞMDA mámleketlerine **69,8** mln. AQSH dollari qunındaǵı tovar hám xızmetler eksport qılınıp , jámi eksporttıń **87,4** % in quradı.

ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR HÁM XÍZMETLER EKSPORTÍ KÓLEMLERİ

DINAMIKASÍ

(yanvar-oktyabr, úlesi, % te)

2023-jıldıń yanvar-oktyabr aylarında, sırtqı sawda aylanısında tovar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykarǵı sherik quramında Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Latviya hám Gruzıya mámleketler bolıp. Olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 94,1 procentti quramaqta.

RESpublika EKSPORTÍnda TIYKARǴÍ SHERIK MÁMLEKETLERDİŃ ÚLESİ (2023-jıl yanvar-oktyabr, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN TIYKARGÍ SHERIK MÁMLEKET-LERGE ÁMELGE ASÍRĞAN EKSPORTÍ KÓLEMI HÁM ÓSIM PÁTLERI *(yanvar-oktyabr, jillar kesiminde)*

Mámleketler	Mıń. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Túrkiya	83762,6	81654,6	114,3	97,5	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	74688,8	49643,6	82,3	66,5	2	2
Rossiya	42766,3	43314,8	69,2	101,3	3	3
Latviya	31997,5	29332,4	135,4	91,7	4	4
Qazaqstan	28849,7	22552,8	90,8	78,2	5	5
Estoniya	0,0	6014,6	0,0			6
Tájikstan	2258,7	2413,9	95,8	106,9	10	7
Gruziya	2666,4	2063,0	216,2	77,4	8	8
Pákistan	209,9	1696,2	14,9	808,1	24	9
Birlesken patshalıq	4027,8	1678,5	118,9	41,7	6	10
Awğanstan	3848,6	1605,6	102,5	41,7	7	11
Franciya	1391,3	1570,6	83,9	112,9	14	12
Koreya Respublikası	576,1	933,8	23,9	162,1	18	13
Niderlandiya	1468,6	881,5	31,4	60,0	13	14
Iran	-	693,0	-	-		15
Germaniya	101,6	653,6	83,2	643,2		16
Polsha	413,3	599,3	64,6	145,0	20	17
Turkmenstan	1063,4	515,0	132,9	48,4	15	18
Litva	519,2	492,8	107,1	94,9	19	19
Tayland	1542,4	474,9	71,3	30,8	12	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE EKSPORTI (2023-jil yanvar-oktyabr)*

	Mln. AQSH dolları	Ósim pátleri, % te	Úlesi, % da
Qaraqalpaqstan Respublikası	251,7	86,9	100,0
Nókis q.	171,8	78,5	68,2
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	9,7	163,6	3,9
Beruniy	5,8	58,7	2,3
Bozataw	1,8	189,9	0,7
Qaraózek	1,0	82,2	0,4
Kegeyli	5,4	106,4	2,2
Qońırat	6,4	524,8	2,5
Qanlıkól	12,2	104,4	4,8
Moynaq	3,5	66,0	1,4
Nókis	4,1	150,3	1,6
Taqiyatas	3,4	58,7	1,3
Taxtakópir	0,6	36,8	0,2
Tórtkúl	5,7	114,4	2,3
Xojeli	1,9	91,7	0,8
Shımbay	5,6	122,0	2,2
Shomanay	3,6	327,8	1,4
Ellikqala	9,4	135,4	3,7

Eń joqarǵı kólemi,
mln. AQSH dolları

Eń az kólemi,
mln. AQSH dolları

Respublika eksportı quramında eń joqarǵı úlesi Nókis qalası **68,2 %** ti **171,8** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Taxtakópir rayonı **0,2 %** i **0,6** mln. AQSH dolların quradı.

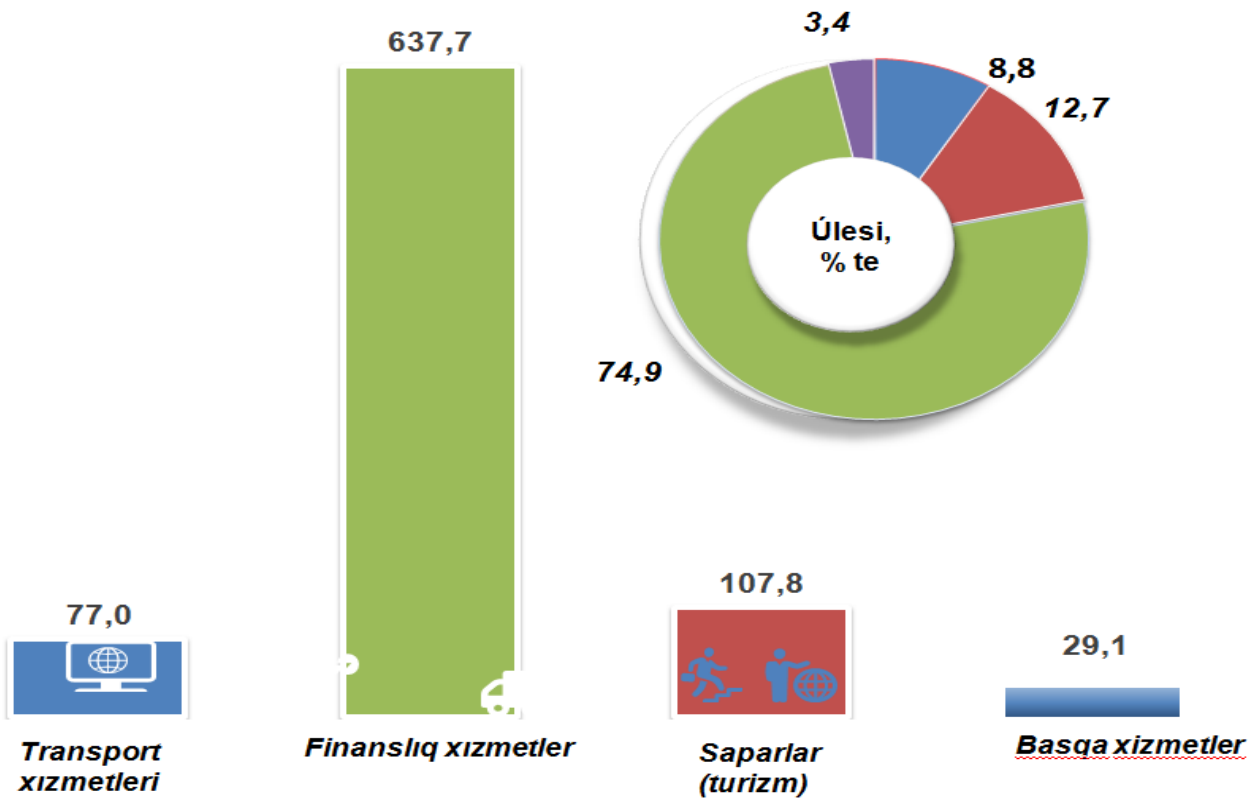
* Tábiyyıy gaz hám eklektr energiyasın jetkerip beriw , sonıńday –aq arnawlı eksport hám saparlar boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası rayon hám qalalar boyınsha bólistirilmegeń.

Mámleketimizde jańa islep shıǵarıw texnologiyaları hám zamanagóy úskenelerden keń paydalanıw, tarawda sapa menejmenti sistemasınıń ámeldegi jetilisiwi nátiyjesinde miynet ónimliliǵın asırıwǵa xızmet etip atır. Bul, óz gezeginde, tayın ónimlerge jáhán bazarlarında óz ornın tabıw imkaniyatın beredi.

XÍZMETLER EKSPORTÍ QURAMÍ

(2023-jil yanvar-oktyabr, mıń AQSh doll úlesi, % te)

Xızmetler eksportı kólemi 851,6 mıń AQSh dolların yaki jámi eksport kóleminiń 0,3 % in qurap, 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 27,5 % ke gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (74,9 %), saparlar (turizm) (12,7 %) hámde transport (9,0 %), basqa xızmetler (3,4 %) úlesine tuwra kelgen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI

2023-jıldıń yanvar-oktyabr aylarında import kólemi 170,0 mln. AQSh dolların hám 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 86,6 % ti quradı. Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (25,1 %), Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (18,1 %), sanaat ónimleri (10,5 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (11,6 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (2023-jil yanvar-oktyabr, úlesi, % te)

- **18,1**
- 1. Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar
- **0,1**
- 2. Ishimlikler hám temeki
- **11,1**
- 3. Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, Janılıǵıdan tısqarı
- **9,2**
- 4. Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar

- **3,3**
- 5. Haywanlar hám ósimlik mayları, maylar hám mumlar
- **11,6**
- 6. Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen ónimler
- **10,5**
- 7. Sanaat tovarları
- **25,1**
- 8. Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri

- **2,2**
- 9. Hár qıylı tayar buyımlar
- **0,0**
- 10. Basqa tovarlar
- **8,7**
- 11. Xızmetler

Tovarlar importı dinamikası analizine tiykar, 2023-jıldıń yanvar-oktyabr aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi 170,0 mln. AQSh dolların quradı. Xızmetler importı bolsa 14,8 mln. AQSh dollarǵa jetti.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BOLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (yanvar-oktyabr, jillar kesiminde)

XSSK bólimi	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ullwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jámi import	196,4	170,0	105,1	86,6	100,0	100,0
<i>sonıń ishinde:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	20,2	30,8	90,0	152,5	10,3	18,1
Ishimlikler hám temeki	0,1	0,2	-	208,5	0,0	0,1
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	17,0	18,9	125,1	111,0	8,7	11,1
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	13,8	15,6	90,2	113,2	7,0	9,2
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	5,1	5,7	92,1	112,6	2,6	3,3
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	21,4	19,8	82,1	92,7	10,9	11,6
Sanaat tovarları	23,5	17,8	174,9	75,7	12,0	10,5
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	73,1	42,7	96,7	58,4	37,2	25,1
Hár qıylı tayar buyımlar	3,3	3,8	59,6	114,0	1,7	2,2
Xızmetler	19,0	14,8	202,2	78,2	9,7	8,7

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ONIMLER QURAMI (2023-jil yanvar-oktyabr)

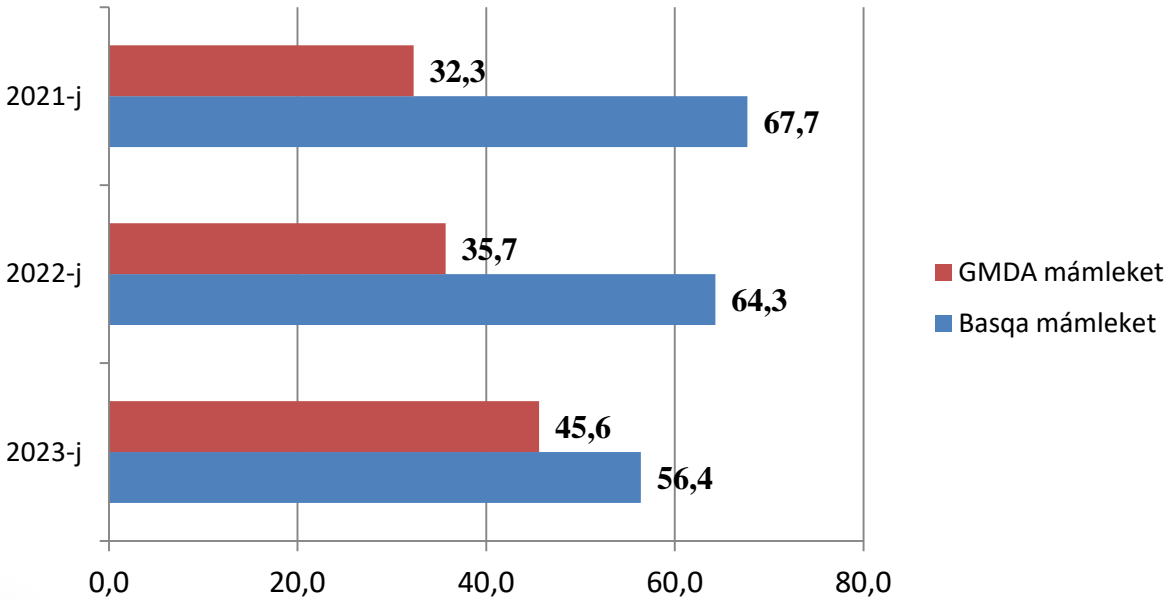
XSSK bólimi ati	Mln. AQSH dollari	2022-jilga salıstırغان da, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Tiri haywanlar	464,9	19,9
Gósh hám gósh ónimleri	706,9	386,9
Kofe, shay, kakao, dámlawshiler hám olardan tayarlangan ónimler	1 490,6	132,7
Dánli eginler hám olardan tayarlangan ónimler	24 436,3	182,0
Ishimlikler hám temekil		
Ishimlikler	175,4	208,6
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıđan tısqari		
Probka hám ađash-taxtalar	17 959,4	109,1
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	851,1	425,6
Mineral janılıđı, maylaw mayları hám usıđan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıđan uqsas materiallar	11 278,0	103,4
Kómir, koks hám briketler	4 298,4	154,2
Hayvon va o'simliklar moyları (yog'ları), yog'lar va mumlar		
Ósimlik mayları	5 686,4	112,6
Haywan hám ósimlik mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarđa kiritilmegen usıđan uqsas ónimler		
Organikalıq ximiya zatları	3 824,2	62,3
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	958,1	159,3
Birlemshi formadađı plastmassalar	14 019,3	117,9
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	179,4	17,3

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jılga salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Rezina buyımları	644,4	372,1
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	14 502,4	77,0
Shoyın hám polat	443,0	28,7
Qaǵaz, kardon hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	77,0	927,7
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Avtomobiller	4 661,2	110,5
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	24 027,9	46,6
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	8 529,6	67,8
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	2 972,4	142,4
Hár qıylı tayar buyımlar		
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	2 623,5	210,1
Hár qıylı tayar buyımlar	431,3	59,0
Bloklı imaratlar, suw ótkiziw, kanalizaciya, ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew tovarları	529,9	47,3
Mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	120,8	62,3

2023-jil yanvar-oktyabr juvmağına kóre ĞMDA mámleketlerinde import úlesi **60,6 %** i qurap, 2022-jilğa salıstırğanda **12,1 %** i quradı.

ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERI DINAMIKASÍ (yanvar-oktyabr, úlesi, % te)

2023-jil yanvar-oktyabr aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasınıń 44 mámlekettiń tovar hám xızmetler importın ámelge asırdı. Iri sherik-mámleketler (QXR, Rossiya, Qazaqstan, Shveciya, Koreya Respublikası, Belarus hám Germaniya) jámi importını **84,1 %** ti quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDÁ TIYKARGÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŇ ÚLESİ (2023-jil yanvar-oktyabr, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASINI SHERİK MAMLEKETLERDEN AMELGE ASIRGAN IMPORT KOLEMI HAM OSIM PATLERI (yanvar-oktyabr, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵandaǵı, orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
QXR	67691,2	36923,3	213,9	54,5	1	1
Rossiya	45623,7	32452,2	133,4	71,1	2	2
Qazaqstan	17100,4	28614,5	94,6	167,3	4	3
Koreya Respublikası	22471,0	18748,3	107,0	83,4	3	4
Belarus	3223,8	10776,6	520,0	334,3	8	5
BBA	5025,8	6861,4	101,3	136,5	6	6
Qatar	2528,1	4783,8	-	189,2	12	7
Shveciya	2998,5	4464,3	76,4	148,9	9	8
Qırǵız Respublikası	249,0	4038,8	2,7	1621,8	28	9
Germaniya	1017,4	3059,8	12,8	300,7	14	10
Turkiya	6727,6	2924,4	55,2	43,5	5	11
Birlesken patshalıq	2748,3	2077,1	325,1	75,6	11	12
Estoniya	413,6	2004,9	44,7	484,8	25	13
Litva	1866,8	1578,7	1054,3	84,6	13	14
Shvesariya	2931,1	1370,3	166,2	46,7	10	15
Franciya	546,0	1177,8	81,5	215,7	23	16
Túrkménstan	991,7	1134,5	35,5	114,4	16	17
Yaponiya	4027,9	921,0	913,6	22,9	7	18
AQSH	946,9	723,1	26,8	76,4	17	19
Iran	576,3	674,7	103,5	117,1	21	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE IMPORTI (2023-jil yanvar-oktyabr)

	Mln. AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	Ulesi, % te
Qaraqalpaqıstan Respublikası	170,0	86,6	100,0
Nókis q.	70,7	93,4	41,6
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	3,0	180,3	1,8
Beruniy	3,3	50,6	2,0
Bozataw	0,2	77,9	0,1
Qaraózek	6,5	16,8	3,8
Kegeyli	1,6	82,1	0,9
Qońırat	7,1	103,0	4,2
Qanlıkól	1,8	184,9	1,1
Moynaq	18,7	84,7	11,0
Nókis	2,6	248,9	1,5
Taqıyatas	12,1	109,3	7,1
Taxtakópir	0,2	169,3	0,1
Tórtkúl	24,3	117,1	14,3
Xojeli	10,0	302,3	5,9
Shımbay	6,2	183,5	3,7
Shomanay	0,1	781,7	0,1
Ellikqala	1,6	87,3	1,0

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dollari

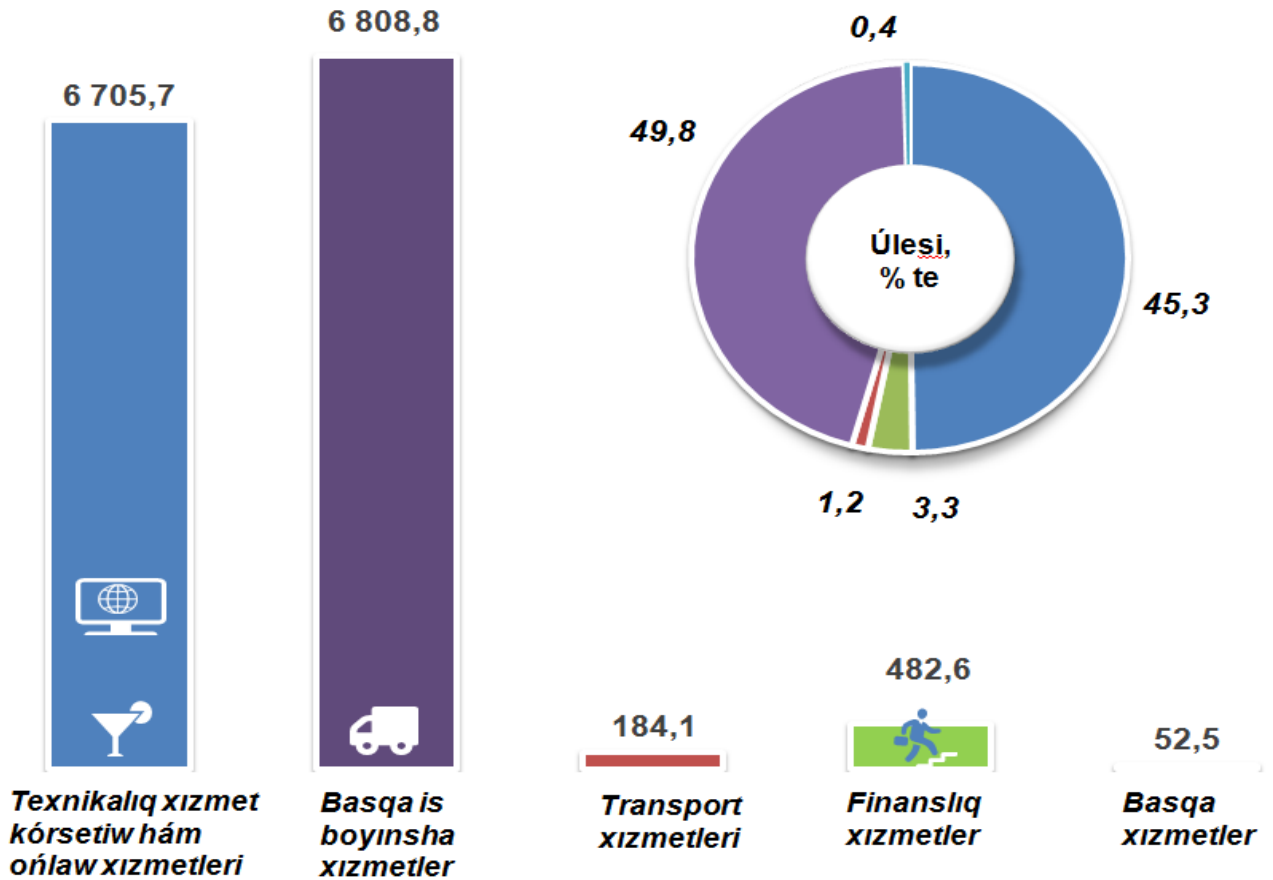
Eń az kólem,
mln. AQSH dollari

Respublika importi quramında eń joqarı úlesi Nókis q. **41,6 %** i **70,7** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Shomanay rayonu **0,1 %** i **0,1** mln. AQSH dolların quradı.

XÍZMETLER IMPORTÍ QURAMÍ (2023-jil yanvar-oktyabr, úlesi, % te)

2023-jildin yanvar-oktyabr aylari juwmaqi menen xizmetler importi kolemi 14 826,7 miñ AQSh dollarin yaki jami import koleminiñ 8,7 % in quradi ham otken jilga salistirganda 78,2 % in quradi. Xizmetler importi quraminiñ tiykarqi úlesi texnikaliq xizmet korsetiw ham onlaw xizmetleri (45,3 %), basqa is boyinsha xizmetler (49,8 %), finansliq xizmetler (3,3 %), transport xizmetleri (1,2 %), telekommunikatsiya, kompyuter ham axborat xizmet korsetiw xizmetleri (0,4 %) den ibarat boldi.